

INESPO olimpiādē

Nīderlandē Ultricht Universitātē šogad no 10.-15. jūnijam norisinājās 4. starptautiskā vides projektu olimpiāde. Tā pulcēja kopā ~300 skolēnus no 40 dažādām pasaules valstīm, lai stāstītu citiem par savām vides problēmām, piedāvātu risinājumus un domātu par mūsu kopējo nākotni tīrā vidē. Šajā olimpiādē kā vienīgās pārstāves no Latvijas piedalījās mūsu skolas skolnieces Luīze Reuta un Linda Čukure ar savu izstrādāto projektu „All rivers flow to the sea”.

Projekti patiešām daudzveidīgi. Olimpiādes 2 dienās iepazinām lielu daļu no tiem. Amirhosseins un Javads no Irākas pētījuši kā taupīt enerģiju, ceļot klimatam atbilstošas mājas, Coriena un Suzanne no Nīderlandes izveidojušas videi draudzīgu sarkano tinti no paprikas, Marko un Nikola no Maķedonijas meklējuši risinājumu, kā iegūt celulozi no atkritumiem, Sāra, Seraphins, Alexandre un Corentins no Francijas izveidojuši ierīci, ar kuru pētīt aerosolu ietekmi uz siltumnīcas efektu, Aungs un Swans no Mjanmas piedāvā izmantot hennas auga ekstraktu kā dabisku pesticīdu, Miraraz un Mohammads no Irānas izdomājuši metodi, kā no plastmasas atkritumiem ražot dimantus, mūsu stenda kaimiņš Balli no Mali savukārt pētījis tradicionālo Āfrikas medicīnu un atradis veidu, kā iegūt ziedi pret malārijas odiem. Tā varētu turpināt vēl un vēl. Projekti tiešām interesanti un paši skolēni no sirds centās ar savu paveikto darbu iepazīstināt ikvienu klausītāju.

11. jūnijs. Pirmais solis Nīderlandē

11. jūnijā jau 6:30 devāmies uz pirmajām brokastīm Nīderlandē, Utrecht. Pēc tām devāmies uz Utrecht Universitāti. Katram projektam jau bija sagatavots galds un stends, uz kura varējām pielikt projektu atspoguļojošo plakātus, sakārtojām galdus uz kuriem jau bija uzlikti mūsu valsts karogi, un varējām sākt. Cilvēki nāca un jautāja, par ko ir mūsu projekts. Visu dienu sēdējām pie saviem galdiņiem, līdz atnāca pirmie žūrijas pārstāvji. Žūrijas locekļiem katrs projekts jāapmeklē četras reizes, dažus uzklausīja jau šodien, bet dažus rītdien.

11:00 notika olimpiādes atklāšanas ceremonija, ļoti daudzi dalībnieki bija ieradušies savos nacionālajos tērpos, īpaši krāšņas bija Taizemes, Kazahstānas, Meksikas meitenes. Uzrunas un veiksmes vēlējumus teica olimpiādes organizatori, Ultricht pašvaldības, Universitātes un GLOBE projekta pārstāvji. Ceremonijas laikā no katras valsts divi pārstāvji

devās uz skatuvi, lai simboliski stādītu INESPO koku, paņemot podiņu ar savas valsts karogu, kurā bija zeme, to iebērām podā, kurā auga koks, kā arī visiem bija jāpasaka „sveiki” savā nacionālajā valodā. Meksikas meitene bija uzaicināta sniegt priekšnesumu, tā bija atraktīva deja, kuru grūti aprakstīt. Zālē plīvoja visu dalībnieku valstu karogi un skanēja tik daudzas valodas, tas bija iespaidīgi! Pēc atklāšanas ceremonijas devāmies atpakaļ prezentēt savus projektus.

Pēc vakariņām Universitātē, kurās uzrunu un vēlījumus visiem teica Ultricht pašvaldības vadītāja padomniece Mirjam de Rijk - bija jau 19.00, devāmies uz viesnīcu. Mūsu viesnīca atradās ārpus pilsētas centra, kanāla malā. Tā kā programmā nebija paredzēta pašas Ultricht iepazīšana, nolēmām pašas aizbraukt uz pilsētas centru. Izstaigājām vecpilsētu, kura izskatījās pēc mazas Venēcijas kopijas. Ultricht ir studentu pilsēta, bet centrs – vecpilsēta - tiešām ļoti jauka, zaļa, kanāls aiz kanāla, kā jau visās Nīderlandes pilsētās. Ap tiem ir ļoti daudz krodziņu un veikaliņu, atpūtas vietu. Pašā centrā eleganta pāri visām ēkām paceļas Ultricht Doma baznīca ar torni, kurš ir augstākais baznīcu tornis visā Nīderlandē.

Tāda bija mūsu pirmā diena – piepildīta iespaidiem, jeb pirmais solis Nīderlandē.

12. jūnijs. Olu burgers un citi zvēri

Aizrit jau trešā diena, kopš ieradāmies Nīderlandē. Šī ir arī otrā un pēdējā INESPO olimpiādes diena. Lai gan vakar pie mūsu galdiņa pienāca tikai viens žūrijas pārstāvis, šodien bija jau četri, kas no vienas puses priecē, jo ir iespēja praktizēt angļu valodas izrunu, iepazīstināt kādu ar savu projektu, kā arī izplatīt Latvijas un Rūjienas vārdu pasaulē, bet no otras puses, uztraukums, kas par laimi nespēj atspēkot ieguvumus. Žūrija bija ieinteresēta mūsu projektā un viņi bija pārsteigti, ka lielākajā daļā projektu tiek meklēti risinājumi globālām problēmām, taču mūsu projekts pierādīja to, ka mēs dzīvojam tīrā, nepiesārņotā un zaļā vidē. Šodien jau jūtamies drošāk, ir iepazīti vairāki cilvēki. Puiši no Kirgizstānas, kas sēž pie blakus galdiņa, ir patiešām draudzīgi. Sprotamies pavisam interesantā veidā - viņi ar mani sarunājas krievu valodā, kamēr es viņiem atbildu angļu. Tā kā Luīze nav mācījusies krievu valodu, visu viņa nesaprot, bet, protams, tulkoju, ko mums saka. Esam sadraudzējušās arī ar dalībniekiem no Kosovas, Mali, Rumānijas, Itālijas un Taizemes.

Kad pēdējā izstādes diena ritēja uz beigām, sakārtojām darba galdu, devāmies vakariņās un, lai gan olimpiādes apbalvošanas ceremonija notiks tikai pēc pāris dienām, saņēmām medaļas un sertifikātus par piedalīšanos šajā olimpiādē un tad jau arī devāmies atpakaļ uz viesnīcu. Likās, ka vakars sagaidāms pavisam mierīgs, tomēr tā nebija, jo atgriezoties viesnīcas apartamentos, jutām nepatīkamu smaku, pat izskaidrot nav iespējams, cik tā bija dīvaina. Domājām, ka sasmacis gaiss, tāpēc atvērām logu un problēmu bijām atrisinājušas. Bet viss nebija tik vienkārši, pēc pāris stundām Luīze, sēžot pie galda sāka ostit, no kurienes nāk smaka un, kur bijis, nebijis, uzradās svētdienas neapēstais olu burgers!!! ☺ Devāmies cīņā ar slikto aromātu un steidzīgā solī nogādājām vaininieku atkritumu urnā.

Tagad sēžam gultā, pa logu paveras burvīgs skats uz terasi, kas tumsā izskatās jo īpaši skaista, un fonā dzirdamas no TV nākošas svešas valodas skaņas.

13. jūnijs. Gravitācijas spēks!

Rīts sākās kā visi pārējie - brokastis, somu sakārtošana, autobu... Nē! Mašīna ar turku skolotāju Fatih Ozbasi, kurš mūs visu dienu vizinās pa Roterdamu.

Pēc 30 minūšu gara ceļa ierodamies Roterdamā. Ceļā Fatih mūs cenšas nedaudz iepazīstināt ar Nīderlandes un Roterdamas vēsturi. Uzzinām, ka II pasaules kara laikā tā ir ļoti cietusi no bombardēšanas, tāpēc pilsētā nav senu ēku. Pilsēta ir moderna un ļoti apdzīvota. Uzzinājām, ka Nīderlandes simboli ir tulpes, koka tupeles, siers un vējdzirnavas. Suvenīrus ar tiem var atrast visur! Pirmais, ko apskatām, ir kubikmājas, kas uzceltas pašā Roterdamas centrā, tās ir īpašas ar to, ka novietotas uz kuba virsotnes, varam tikai brīnīties, kā tajās var dzīvot!

Tālāk dodamies uz Roterdamas pašvaldību, kur mūs laipni uzņem politiķis, kas atbildīgs par pilsētas vides sakārtošanu. Viņš mūs nedaudz iepazīstina ar pilsētas attīstību, minot galvenās problēmas. Un galvenā problēma izrādās ir ūdens. Visu pilsētu caurauž kanālu sistēma, te ir arī Eiropas lielākās upes Reinas delta, tāpēc plūdu laikā daudzās pilsētas vietās ir problēmas. Ejam pa pilsētu un uz vietas varam skatīt jau realizētus projektus un ieceres – starp dzīvojamām mājām ir novākts betona segums un izveidots zālājs un bērnu laukums, citā vietā iedzīvotāji paši mazu skvēru cenšas apzaļumot. Ejam garām skolai, kuras pagalmā iecerēts liels projekts – ūdens baseins. Tas bija izveidots ar skolnieku un arhitektu palīdzību, to redzējām uz papīra, bet īstie darbi tikai sākoties pēc dažiem mēnešiem. Projekts ir iespaidīgs un ļoti noderīgs, jo, kā zināms, Nīderlande vienmēr ir karā ar ūdeni.

Pusdienās devāmies uz mazu turku restorāniņu, porcijas bija sātīgas un tik ļoti garšīgas!

Tālāk Fatih mūs aizved uz pilsētas policijas iecirkni – atkal pieņemšana, iepazīšanās. Uzzinām, ka Roterdamā ir lielākā osta Eiropā un trešā lielākā pasaulē. Ostas garums ~50km. Ostas uzraudzība ir arī viens no galvenajiem policijas uzdevumiem.

Vēl mūs gaida fantastiskas ainavas no skatu torņa 185 m augstumā. Laiks ir saulains un Roterdamas panorāma ir brīnišķīga – zilais ūdens, tilti, modernās ēkas, zaļi laukumiņi. Kādam no mums gan ir bail no augstuma, bet neskatoties uz to, ar vienu aci viss tiek fiksēts atmiņās. ☺ Apskatām vēl vienu simbolu – dzirnavas, un tad seko pārsteigums – vakariņas pie turku ģimenes.

Tas bija kā satikt sen nesatiktus cilvēkus. Viņi bija ļoti laipni un mīļi. Garšīgās vakariņas mijās ar sarunām, cenšamies iemācīties skatīt līdz 10 turku valodā. Turkiem pierasts visu ko dāvināt un dot citiem, dēļ viņu ticības, tādēļ mēs arī tikām apdāvināti ar mazām dāvaniņām. Interesanti ir tas, ka turki bieži ielūdz kādu vakariņās, un ciemiņš nekad nevar palikt bez ēdiena

vai dzeramā. Vakara garumā, paēduši kārtīgu turku ēdienu, izdzērām vairākas turku tējas, kuras bija atšķirīgas no mums pierastajām un garšīgas.

Pēc skaistajām vakariņām, un atvadām no ģimenītes, devāmies uz mašīnu un es, Luīze, pierādīju, ka gravitācija pastāv! Kāpjot mašīnā, mistiskā veidā nonācu blakus tai uz asfalta. Smieklu pilna mašīna visu ceļu!

Vakarā, protams, FUTBOLS! Visi nīderlandieši fano lai uzvarētu, jo šovakar ir visnozīmīgākā spēle pret vāciešiem. Dodamies fanot pēc kārtīgas superduper dienas.

14. jūnijs. Zinātne, Amsterdama un medaļas

Rīts, kā jau parasts rīts, nekā pārsteidzoša, pēc brokastīm devāmies ceļā uz Amsterdamu. Pirmā pieturvieta bija NEMO zinātnes centrs. Ēka no ārpusē iespaidīga, atgādina grimstošu kuģi. Ieejot iekšā īsti vairs nesapratu, kur skatīties, jo patiešām, dažādi interesanti izgudrojumi, atrakcijas, testi, pārbaudes un iespējams arī smelties jaunu informāciju par cilvēku, visumu un citām interesējošām lietām. Pusotru stundu mums bija dota iespēja asināt prātu un pārbaudīt reakciju, noskaidrot savu IQ, iejusties citu cilvēku ādā, noskaidrot daudz jauna par visumu un saules sistēmu, izpētīt dažādus fizikas likumus un pat izdejojies. NEMO visus ļoti pārsteidza foajē izvietotais ūdens pulkstenis, kas bija apmēram divu stāvu augstumā un laiku rādīja pat minūtēs.

Pēc izklaidēm zinātnes centrā visi sakāpām laivās ar kurām mūs izvadāja pa Amsterdamas lielākajiem kanāliem, ļaujot apskatīt vecpilsētu un noskaidrot daudz jauna par pilsētas vēsturi. Diena bija ļoti silta, tāpēc brauciens bija jo īpaši baudāms.

Atgriežoties viesnīcā paēdām pusdienas un tad jau atkal devāmies prom. Bija paredzēts apbalvošanas ceremonijas mēģinājums un vēlāk jau arī pati apbalvošana. Universitātes lekciju zālē, skatoties, kā organizatori un viņu palīgi kārto zāli, pavadījām pusotru stundu, līdz kāds no organizatoriem laipni atvēlēja mums savu laiku, trīs minūtēs izstāstot, kas būs jādara ikvienam no dalībniekiem. Mēģinājums apbalvošanas ceremonijai tā arī beidzās, vēl stundu gaidījām, līdz pasākuma sākumam. Medaļas gan mēs ar Luīzi neieguvām, tomēr esam gandarītas, ka mūsu labs draugs no Mali ieguva apbalojumu.

Pēc ceremonijas un vakariņām visi bijām sapulcējušies universitātes pagalmā, kurā, lai cik skumjo to arī nebūtu teikt, atvadījāmies no saviem draugiem. Pirmās arī saņēmām ar roku rakstītas apsveikumu kartiņas no draugiem no Irānas. To, cik skumji paliek, kad zinu, ka kādu vairs nekad nesatikšu, nevaru aprakstīt. Tomēr mēs centāmies neskumt, atvadījāmies no aizbraucējiem un pārējie devāmies uz savām viesnīcām. Rīt jau dosimies mājās un lieliska nedēļa Nīderlandē būs noslēgusies.

Šīs pavadītās dienas Nīderlandē deva daudz jaunu draugu no visas pasaules visdažādākajām valstīm un neatsveramu draudzību ar jauniegūtajiem draugiem. Zināšanas un pieredze, ko ieguvām šajā braucienā, ir nenovērtējamas.

Piedaloties olimpiādē, mēs sapratām, ka nav nozīmes ne tautībai, ne rasei, ne bagātībai, ne slavai, tikai tam, ko esi izdomājis, radījis, ar ko vari sevi prezentēt, ar ko vari lepoties, lai citi to izmantotu un pielietotu savā dzīvē, lai uzlabotu dzīves apstākļus un vidi, kurā dzīvojam. Labprāt dotos šādā braucienā atkal, jo šis bija neaizmirstams un jaunas, vēl nebijušas pieredzes bagāts ceļojums. Tas, uz ko ir spējīgi visi pasaules bērni un kāda ir viņu fenomenālā spēja izdomāt ko jaunu un nebijušu, lai glābtu jau tā piesārņoto vidi, un uzlabotu mūsu visu dzīves kvalitāti, ir vienkārši apbrīnas vērts!

Lai mums visiem izdodas !

Luīze Reuta 9.a klase

Linda Čukure 11. klase